

Úřad práce ČR

Zpráva o činnosti Úřadu práce České republiky za rok 2013

Generální ředitelství Úřadu práce České republiky

Zprávu předkládá:

Ing. Marie Bílková

Generální ředitelka Úřadu práce České republiky

Praha: 17. 3. 2014

Obsah

1. ÚVOD	4
2. PERSONÁLNÍ A PROVOZNÍ ZABEZPEČENÍ	5
3. HOSPODAŘENÍ ÚP ČR	6
4. TRH PRÁCE	7
5. AGENTURY PRÁCE	10
6. AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	11
6.1 REKVALIFIKACE A PORADENSTVÍ	11
6.2 EURES	12
6.3 VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ PRÁCE	13
6.4 SPOLEČENSKY ÚČELNÁ PRACOVNÍ MÍSTA	14
6.5 CHRÁNĚNÁ PRACOVNÍ MÍSTA	15
6.6 ZKRÁCENÉ PRACOVNÍ ÚVAZKY.....	15
6.7 MÉNĚ VYUŽÍVANÉ NÁSTROJE APZ.....	15
7. REGIONÁLNÍ INDIVIDUÁLNÍ PROJEKTY	16
7.1 ODBORNÉ PRAXE PRO MLADÉ DO 30 LET	16
7.2 „VZDĚLÁVEJTE SE PRO RŮST! – REGIONY“ A „VZDĚLÁVEJTE SE PRO RŮST! – REGIONY II“	17
8. NÁRODNÍ INDIVIDUÁLNÍ PROJEKTY	17
8.1 VZDĚLÁVEJTE SE PRO RŮST! – PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI	18
8.2 VZDĚLÁVEJTE SE PRO RŮST! – REKVALIFIKACE	18
8.3 VZDĚLÁVÁNÍ A DOVEDNOSTI PRO TRH PRÁCE	18
8.4 VZDĚLÁVEJTE SE PRO RŮST! – ADAPTABILITA	18
8.5 VZDĚLÁVEJTE SE PRO STABILITU	19
9. SYSTÉMOVÉ INDIVIDUÁLNÍ PROJEKTY	19
9.1 METODIKA INDIVIDUÁLNÍ A KOMPLEXNÍ PRÁCE S KLIENTY ÚP ČR – MIKOP	19
9.2 SYSTÉM EFEKTIVNÍHO ŘÍZENÍ LIDSKÝCH ZDROJŮ ÚŘADU PRÁCE ČR	19
9.3 CALL CENTRUM ÚŘADU PRÁCE ČR	20
10. NEPOJISTNÉ SOCIÁLNÍ DÁVKY	20
10.1 STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA A DRUHÝ DÁVEK SSP	20
10.1.1 <i>Přídavek na dítě</i>	21
10.1.2 <i>Příspěvek na bydlení</i>	21
10.1.3 <i>Rodičovský příspěvek</i>	21
10.1.4 <i>Porodné</i>	21
10.1.5 <i>Pohřebné</i>	22
10.2 DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE.....	22

10.2.1	<i>Příspěvek na úhradu potřeb dítěte</i>	22
10.2.2	<i>Odměna pěstouna</i>	22
10.2.3	<i>Příspěvek při převzetí dítěte</i>	22
10.2.4	<i>Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla</i>	22
10.2.5	<i>Příspěvek při ukončení pěstounské péče</i>	23
10.2.6	<i>Státní příspěvek na výkon pěstounské péče – účelový transfer</i>	23
10.3	SYSTÉM DÁVEK POMOCI V HMOTNÉ NOUZI	23
10.3.1	<i>Dávky a jejich výplata</i>	24
10.3.2	<i>Sociální šetření za rok 2013</i>	24
10.4	PŘÍSPĚVEK NA PÉČI, DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A PRŮKAZ PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	24
10.4.1	<i>Příspěvek na péči</i>	24
10.4.2	<i>Příspěvek na mobilitu</i>	25
10.4.3	<i>Příspěvek na zvláštní pomůcku</i>	25
10.4.4	<i>Průkaz osoby se zdravotním postižením</i>	25
11.	KARTA SOCIÁLNÍCH SYSTÉMŮ	25
12.	INSPEKCE POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	26
13.	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	27

Přílohy

Zdroj dat: Úřad práce České republiky
 Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
 Jednotné výplatní místo

1. Úvod

Úřad práce České republiky (dále jen ÚP ČR) byl zřízen zákonem č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce ČR ke dni 1. dubna 2011. Vznikl z původních 77 úřadů práce, které byly organizačními složkami státu řízenými Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky (dále jen MPSV ČR).¹ Určená sekce MPSV ČR koordinovala řízení jednotlivých agend a metodicky i závaznými řídicími akty zajišťovala v praxi jednotný výkon kompetencí svěřených samostatným úřadům. Vznikem ÚP ČR zanikla potřeba sjednocovat výkon činností z úrovně MPSV, úlohu převzalo generální ředitelství ÚP ČR (dále jen GR ÚP ČR).

K 1. lednu 2012 převzal ÚP ČR od územně správních celků výkon agend v oblasti dávek pomoci v hmotné nouzi, příspěvku na péči, dávek pro osoby se zdravotním postižením a další agendy. Sjednocením agend nepojistných sociálních dávek mělo dojít ke zvýšení efektivity výkonu.²

V roce 2013 se naplno projevilo personální, materiální, organizační i administrativní podcenění potřeb ÚP ČR a nepřipravenost realizované organizační změny.

ÚP ČR je správním úřadem s celostátní působností, je organizační složkou státu, která musí vykonávat kompetence, které jsou jí svěřeny zákonem, a současně musí dodržovat postupy a plnit povinnosti uložené zákony upravujícími činnost právnické osoby tohoto typu. Při vzniku však nebyly zajištěny ani agendy kompetenční, ani agendy provozní a podpůrné. Zaměstnanci vykonávající podpůrné agendy v původních samostatných úřadech práce byli v roce 2011 propuštěni s tím, že provoz všech úřadů v resortu MPSV bude výhledově zajišťován jednou servisní organizací. Výkon těchto agend na ÚP ČR do doby vzniku servisní organizace nebyl řešen. Katastrofální poddimenzovanost kompetenčních agend vedla k omezování veškerých činností na základní minimum. Tím se stala výplata dávek a řešení krizových stavů. Zvláště patrné to bylo vždy v souvislosti s projevy nefunkčnosti a nespolehlivosti agendových informačních systémů. V oblasti zaměstnanosti byla chybějící kapacita nahrazována projektovými zaměstnanci a v oblasti sociálních věcí

---

¹ Úřady práce postupně vznikaly od 10. 8. 1990 na základě zákonného opatření předsednictva ČNR č.306/1990 Sb., o zřízení úřadů práce

² Agenda Státní sociální podpory byla úřadům práce svěřena od roku 2004, v Praze od roku 2009

dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, hrazenými z prostředků na ostatní osobní náklady.

Nebylo zajištěno ani sídlo ÚP ČR. Budovu na Karlově náměstí č. 1 v Praze potřebuje pro svou činnost MPSV ČR, které s ní hospodaří. V dubnu 2013 proto MPSV ČR uložilo GŘ ÚP ČR hledat jiné sídlo úřadu. Tato problematika byla vyřešena v druhé polovině roku 2013 zakoupením objektu v Praze 7, na adrese Dobrovského 1278/25, z prostředků Integrovaného operačního programu EU. Do tohoto objektu budou zároveň se sídlem GŘ ÚP ČR přestěhována kontaktní pracoviště ÚP ČR pro Prahu východ a pro Prahu západ, čímž dojde k úspoře provozních prostředků za nájemné ve stávajících prostorách těchto pracovišť.

Ve druhém pololetí roku 2013 byl na základě popsanych skutečností zahájen proces postupné reorganizace ÚP ČR s cílem odstranit nedostatky v nastavení jeho řízení a funkčnosti jednotlivých agend způsobené zejména podceněním přípravy jeho vzniku a nezvládnutým procesem přechodu na novou organizační strukturu.

2. Personální a provozní zabezpečení

V prvním pololetí 2013 došlo k posílení počtu zaměstnanců, které bylo vázáno na výkon nových kompetencí. Převody systematizovaných míst z MPSV souvisely s převodem zejména metodických činností.

K významnému personálnímu posílení agendy zaměstnanosti došlo na základě usnesení vlády č. 581 ze dne 31. července 2013, kterým od 1. 9. 2013 přibýlo 319 systemizovaných pracovních míst určených pro uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti, zejména pro spolupráci se samosprávnými orgány a zaměstnavateli při ovlivňování trhu práce. Posílení bylo provázeno zvýšením mzdových prostředků o částku 27 930 tis. Kč a souvisejících provozních výdajů (zřizovací a provozní) o částku 21 266 tis. Kč z prostředků závazného ukazatele státního rozpočtu Aktivní politiky zaměstnanosti.

Z důvodu navýšení počtu i objemu vyplácených dávek v roce 2013 dále rostla potřeba personálního posílení v oblasti nepojistných dávkových systémů. Agenda je podceněná minimálně o 1 200 systemizovaných míst. Již při přechodu této agendy bylo na ÚP ČR převedeno 1 953 systemizovaných míst z počtu 3 642 zaměstnanců zabývajících se agendou původně. Vývoj počtu zaměstnanců ÚP ČR je uveden v příloze č. 1.

3. Hospodaření ÚP ČR

Ve schváleném rozpočtu ÚP ČR na rok 2013 byly některé oblasti činnosti úřadu rozpočtově poddimenzovány. V průběhu roku byl rozpočet upravován, včetně zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů (dále jen NNV), takže celkové potřeby ÚP ČR byly finančně zajištěny. **Dlouhodobě je poddimenzovaný schválený rozpočet v oblasti provozních prostředků.** V roce 2013 bylo např. schváleným a posléze upraveným rozpočtem přiděleno ÚP ČR 513 853 tis. Kč, přičemž reálné náklady se každoročně pohybují kolem 895 000 tis. Kč. Vzhledem k neustále rostoucím cenám, zejména služeb, celkové věcné výdaje stále rostou. Dalším faktorem zvýšených nákladů je skutečnost, že ÚP ČR převzal v roce 2012 výplatu nepojistných sociálních dávek, čímž počet pracovišť významně vzrostl. Tato skutečnost má samozřejmě velký vliv na náklady spojené s nájemným a provozem pracovišť. Výdaje na nájemné dosáhly v roce 2013 celkové výše 134 017 tis. Kč, v rámci programu Rozvoj a obnova materiálně technické základny ÚP ČR³ bylo v roce 2013 vynaloženo 64 652 tis. Kč.

Rozdíl mezi rozpočtovými prostředky a skutečnou potřebou ÚP ČR je v posledních letech kompenzován formou NNV. Prostřednictvím NNV byly v roce 2013 financovány i výdaje v oblasti pěstounské péče, kde v souvislosti se změnou zákona

---

³ Prostřednictvím programu je realizována podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny Úřadu práce České republiky v období let 2008 – 2013. Posláním programu je vytvoření materiálních podmínek pro zkvalitnění užívání kapacit Úřadu práce České republiky včetně rozšíření prostor pro poskytování služeb zaměstnavatelským subjektům, snížit opotřebení budov, zvýšit vybavenost budov za hranicí životnosti převzatých v rámci rozhodnutí Vládní dislokační komise, provádět vnitřní dispoziční změny umožňující bezproblémový styk s klienty a také zabezpečit movitý majetek pro běžnou činnost Úřadu práce České republiky.

o pěstounské péči došlo k výraznému zvýšení povinného pojistného placeného zaměstnavatelem. Na věcné výdaje bylo k zajištění chodu ÚP ČR v roce 2013 uvolněno z NNV do provozu celkem 460 198 tis. Kč. Tato situace však není dlouhodobě udržitelná, nejistota získání dalších finančních prostředků komplikuje plánování realizace provozních potřeb ÚP ČR. Nutno dodat, že uvedené výše čerpání je dosaženo pouze díky abnormálně úspornému režimu zabezpečování chodu jednotlivých pracovišť ÚP ČR. Vzhledem k trvalému nedostatku finančních prostředků a k nejistotě včasného posílení schváleného rozpočtu byla v posledních dvou letech zanedbávána údržba majetku a opravy byly prováděny pouze minimálně.

ÚP ČR plní funkci styčného místa pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení v oblasti dávek v nezaměstnanosti na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 883/04 a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 987/09. Z iniciativy GŘ ÚP ČR proběhla za pomoci a organizace ze strany EURES poradců série 11 seminářů pro zaměstnance kontaktních pracovišť ÚP ČR, kteří se zabývají dávkami v nezaměstnanosti upravenými výše uvedenými právními předpisy. Celkově bylo v roce 2013 proškoleno přibližně 400 zaměstnanců. GŘ ÚP ČR také zabezpečuje refundace dávek v nezaměstnanosti na základě výše uvedených nařízení. U refundací dávek v nezaměstnanosti dochází k úhradám finančních prostředků mezi příslušnými institucemi jednotlivých států Evropské unie. Bilance ČR v této oblasti za rok 2013 dosáhla přebytku 85 mil. Kč, příjmy v tomto období činily 110 mil. Kč, výdaje 25 mil. Kč. Stav rozpočtu k 31. 12. 2013 je uveden v příloze č. 2.

4. Trh práce

V roce 2013 pokračoval meziroční nárůst nezaměstnanosti, do dubna 2013 se zvyšoval až na hodnotu 1,1 p. b., a v dalších měsících poklesl na hodnotu 0,8 p. b. Podíl nezaměstnaných v lednu 2013 činil 8,0 % a do konce roku se zvýšil na 8,2 %. I přes mírný pokles hodnot v letních měsících byl průměrný podíl nezaměstnaných v roce 2013 vyšší než v roce 2012 (o 0,9 p. b.) a dosáhl hodnoty 7,7 %.

Průměrný počet uchazečů o zaměstnání (564,4 tis.) byl v roce 2013 o 60,0 tis. vyšší než v předchozím roce, naopak průměrný počet volných pracovních míst (39,0 tis.)

meziročně o 0,9 tis. poklesl. V souvislosti s tím se zvýšil ukazatel počtu uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo z průměrné hodnoty 12,6 v roce 2012 na 14,5 v roce 2013.

Počet uchazečů o zaměstnání pobírajících podporu v nezaměstnanosti se zvýšil z 104,5 tis. v roce 2012 na 117,9 tis. v roce 2013. Jejich podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání nepatrně vzrostl z 20,7 % na 20,9 %.

Během roku 2013 byl ve všech měsících kromě února, srpna, října a prosince zaznamenán meziroční nárůst nově hlášených uchazečů. Maximální hodnota nově hlášených byla zaznamenána v lednu, a to 83,5 tis. osob, vysoký počet nově hlášených byl jako obvykle také v září – 65,1 tis. a v prosinci – 59,7 tis. Celkově se během roku 2013 nově přihlásilo na ÚP ČR 614,5 tis. osob, což je o 25,1 tis. více než v předcházejícím roce.

Během roku se mírně zvýšil počet hlášených volných míst z 33 794 v lednu 2013 na 35 178 míst v prosinci 2013. Výrazně vzrostl během tohoto období počet volných míst pro absolventy a mladistvé ze 4 419 na 9 572 a počet volných míst pro osoby se ZP se zvýšil z 2 568 na 4 471 míst. Přesto na trhu práce nadále výrazně převládá nabídka pracovní síly nad poptávkou po ní.

V roce 2013 nahlásilo Úřadu práce ČR prostřednictvím svých krajských poboček ve smyslu § 62 zákona č. 262/2006 Sb., hromadné propouštění 340 zaměstnavatelů. Počet zaměstnanců, kterých se hromadná propouštění měla týkat, byl 17 489. Vzrostla také průměrná délka evidence těch uchazečů, kteří byli v evidenci ÚP ČR k 31. 12 2013, a to na 563 dní, zatímco před rokem činila 517 dní.

Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti vzrostla z 5 892 Kč v roce 2012 na 6 284 Kč v roce 2013, na konci prosince 2013 činila 6 343 Kč, zatímco v prosinci 2012 dosáhla 6 029 Kč.

Finanční prostředky vyplacené ze státního rozpočtu na podpory v nezaměstnanosti, včetně podpor v rekvalifikaci, podpor osobám se změněnou pracovní schopností zařazeným do pracovní rehabilitace, kompenzace odbytného, odchodného

a odstupného a nákladů spojených s výplatou podpor (poštovné, bankovní poplatky) v roce 2013 představovaly celkem 9 674 752 tis. Kč.

V rámci co možná nejužší spolupráce se zaměstnavateli realizuje ÚP ČR pravidelné monitorovací návštěvy u zaměstnavatelů, jež mají za cíl posilování vzájemné spolupráce pro efektivnější realizaci aktivní politiky zaměstnanosti a získávání relevantních dat pro potřeby ÚP ČR. Prostřednictvím monitorovacích návštěv se ÚP ČR snaží objektivně zmapovat a popsat aktuální situaci a potřeby zaměstnavatele, včetně získání informací o volných pracovních místech, a na základě zjištěných skutečností stanovit další vhodný postup, jehož cílem je zaměstnání uchazečů o zaměstnání z evidence ÚP ČR. Každý měsíc je v rámci celé ČR realizováno přes 500 monitorovacích návštěv zaměstnavatelů.

V průběhu září byly prostřednictvím dopisu GŘ ÚP ČR osloveny vybrané státní podniky s nabídkou možnosti využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a s žádostí o spolupráci při pomoci nezaměstnaným spoluobčanům. Výzva bohužel neměla takovou odezvu, která by odrážela míru společenské odpovědnosti oslovených zaměstnavatelů. Z tohoto důvodu se následně pan ministr práce a sociálních věcí, Ing. František Koníček, obrátil přímo na dotčená ministerstva se žádostí o součinnost při zajištění liniového oslovení státních podniků spravovaných těmito ministerstvy. Ani tato žádost však nepřinesla očekávaný efekt.

V roce 2013 se uzavřely dva nové pakty zaměstnanosti, konkrétně Jihočeský pakt zaměstnanosti a Ústecký pakt zaměstnanosti.⁴

ÚP ČR dále inicioval jednání směřující k hlubší spolupráci s významnými subjekty na trhu práce, ze kterých vzešlo například sepsání memoranda s Hospodářskou komorou České republiky (dále jen HK ČR) a uzavření Deklarace o spolupráci při zajištění projektu přeměny náhradních porostů v Krušných horách (vytvoření nových pracovních míst v regionu s vysokou mírou nezaměstnanosti). V Memorandu o spolupráci ÚP ČR a HK ČR deklarují tyto dva subjekty zájem a ochotu

---

⁴ Doplnily tak již existující Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, uzavřený již v roce 2011. Pakty zaměstnanosti jsou uzavřeny mezi dotýčnými kraji, krajskými hospodářskými komorami a dalšími subjekty činnými na trhu práce. Jejich cílem je řešit problematiku regionálního trhu práce komplexně a systémově.

spolupracovat zejména v oblastech podpory mladých a absolventů, zvýhodněných zkrácených úvazků, zaměstnávání OZP, zaměstnavatelů prostřednictvím projektu „Vzdělávejte se pro stabilitu!“, podpory práce v regionech, rekvalifikací a podpory začínajícím podnikatelům z řad uchazečů o zaměstnání. V neposlední řadě je v memorandu deklarováno zlepšení vzájemné informovanosti o situaci a potřebách trhu práce.

Nominální údaje o trhu práce ČR v roce 2013 jsou uvedeny v příloze č. 3.

5. Agentury práce

Činnosti související s povolením ke zprostředkování zaměstnání provádí Oddělení agentur práce GŘ ÚP ČR. Vede správní řízení ve věci udělení povolení ke zprostředkování zaměstnání, v jehož rámci žádá o vydání závazného stanoviska Ministerstvo vnitra České republiky (dále jen MV ČR). Kontroluje plnění povinností agentur práce vůči ÚP ČR, např. oznamovací povinnosti podle ustanovení § 59 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen zákon o zaměstnanosti). Odnímá povolení ke zprostředkování zaměstnání ze zákonem stanovených důvodů z moci úřední a na žádost agentury práce.

V roce 2013 bylo podáno 710 žádostí o udělení povolení ke zprostředkování zaměstnání. Ve lhůtě, tj. 30 respektive 60 dní, bylo vyřízeno 679 žádostí. Po lhůtě ve správním řízení bylo vyřízeno 31 žádostí. V rámci řízení o žádostech ve výše uvedeném období zaslal ÚP ČR 825 žádostí o poskytnutí součinnosti MV ČR podle ustanovení § 60a zákona o zaměstnanosti, z nichž bylo 632 nových žádostí a 193 žádostí opakovaných, a to z důvodu vyjádření žadatelů k nesouhlasným či podmíněným stanoviskům MV ČR, případně zjištění nových skutečností na straně žadatelů. ÚP ČR obdržel celkem 823 závazných stanovisek MV ČR, přičemž 548 bylo souhlasných, 67 podmíněně souhlasných a 208 nesouhlasných. V roce 2013 bylo pravomocně odejmuto 34 agenturám práce 40 povolení ke zprostředkování zaměstnání. Přehled o vyřizování správní agendy v roce 2013 je uveden v příloze č. 4.

6. Aktivní politika zaměstnanosti

Poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen APZ) se řídí zákonem o zaměstnanosti a kritérii stanovenými ve vnitřních řídicích aktech. Tyto řídicí akty v roce 2013 rozpracovávaly kritéria stanovená v Normativní instrukci MPSV ČR č. 2/2013. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti pomáhají návratu na trh práce osobám, které by se vzhledem ke svým vzdělanostním, zdravotním a osobnostním dispozicím bez této podpory jen stěží umístili na trh práce. Slouží rovněž jako prevence proti sociálnímu vyloučení. Nástroje APZ byly v roce 2013 financovány jak z národních zdrojů, tak z prostředků Evropského sociálního fondu (dále jen ESF), přičemž prostředky ESF převažovaly (cca 75%). Vývoj v oblasti APZ za rok 2013 je uveden v příloze č. 5.

6.1 Rekvalifikace a poradenství

Rekvalifikace a poradenství se svým zaměřením, stejně jako v uplynulých letech, přizpůsobovaly požadavkům trhu práce a struktuře volných pracovních míst s respektem k potřebám uchazeče nebo zájemce o zaměstnání. Využívaly se nejen pro získání nové nebo rozšíření stávající kvalifikace, ale také k jejímu zvýšení a prohloubení, včetně udržování a obnovování. S ohledem na stav volných pracovních míst byly přednostně podporovány rekvalifikace s praktickou částí výuky a rekvalifikace směřující ke konkrétnímu pracovnímu uplatnění.

V roce 2013 se rekvalifikovalo 27 877 osob (o 9 246 více než v roce 2012). V rámci zvolené rekvalifikace se v roce 2013 rekvalifikovalo 13 561 uchazečů o zaměstnání, což je o 6 176 více než v roce 2012.

Postup zajišťování rekvalifikací **v rámci veřejných zakázek je velmi zdlouhavý**, neumožňuje pružné reagování na potřeby trhu práce v oblasti přizpůsobování kvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání aktuálním požadavkům a změnám trhu práce. Snahou generálního ředitelství ÚP ČR je vyjmutí rekvalifikací ze zákona o veřejných zakázkách, aby bylo možné uplatňovat aktivní politiku zaměstnanosti dle aktuálních potřeb zaměstnavatelů v jednotlivých regionech.

Rekvalifikace a poradenské činnosti patřily k nejčastěji využívaným aktivitám v rámci individuálních akčních plánů (dále jen IAP), které kontaktní pracoviště ÚP ČR sestavují v součinnosti s uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci nepřetržitě déle než 5 měsíců.

Aktivity Informačních a poradenských středisek pro volbu a změnu povolání (dále jen IPS) jsou nedílnou součástí poradenských služeb poskytovaných ÚP ČR jak uchazečům a zájemcům o zaměstnání, tak široké veřejnosti. Tyto aktivity byly prioritně orientovány na prevenci nezaměstnanosti, a to především v těsné spolupráci se školskými zařízeními v jednotlivých regionech. Služby IPS jsou v rámci ČR dostupné na 84 kontaktních pracovištích ÚP ČR. V rámci poskytovaných poradenských služeb byla dále věnována pozornost obtížně umístitelným skupinám klientů ÚP ČR, pro které byly mimo jiné realizovány skupinové poradenské programy, tzv. Job cluby.

6.2 EURES

Evropské služby zaměstnanosti EURES působí na území celkem 32 států, tedy členských států EU/EHP a Švýcarska. Jedná se o informační a poradenskou síť, která podporuje přeshraniční pracovní mobilitu na jednotném evropském trhu práce a zajišťuje tak právo každého na volný pohyb pracovních sil. V České republice je EURES od roku 2004 plně integrován do veřejných služeb zaměstnanosti a poskytuje svoje služby na krajských pobočkách ÚP ČR.

Každoročně se v České republice koná několik burz práce a vzdělávání, kterým EURES ČR přidává mezinárodní rozměr zajištěním účasti zaměstnavatelů a zahraničních poradců EURES. V uplynulém roce proběhlo 12 takovýchto veletrhů po celé ČR, jichž se účastnilo více než 50 tisíc návštěvníků. Jednalo se o Profesiadays a JobsExpo v Praze, EDUCA v Liberci. K významným regionálním burzám práce, kterých se síť EURES účastní jako vystavovatel, lze zahrnout veletrh Kariéra Plus, který se každoročně koná na Vysoké škole Báňské – Technické univerzitě v Ostravě, European Job Day v Českých Budějovicích, Veletrh pracovního uplatnění v medicíně a farmacii při lékařské fakultě UK v Hradci Králové, Veletrh Kontakt v Pardubicích, přeshraniční burzu práce v oborech hotelnictví a gastronomie

konanou v Ústí nad Labem a Karlových Varech, iKariéra v Brně a ve Zlíně, burza škol a vzdělávání v Mělníku a Rakovníku a mnoho dalších.

Síť EURES cílí své služby i na zaměstnavatele a v jejich rámci poskytuje informace týkající se zveřejňování volných pracovních míst a také možné pomoci při výběrových řízeních a nábořech nových zaměstnanců. Semináře pro zaměstnavatele a ostatní partnery poskytují informace o službách sítě EURES a kde navazují budoucí spolupráci, která vede k úspěšnému umístění uchazečů na evropský trh práce. V březnu 2013 proběhlo výběrové řízení na sezónní práce do italských kempingových hotelů, kde z 20 uchazečů jich bylo vybráno 9 na pozice recepční a animátorů a v květnu 2013 poradci EURES asistovali při výběrových řízeních s nizozemskými zaměstnavateli, kdy ze 700 uchazečů si zaměstnavatelé vybrali 15.

Mezi klíčové aktivity spadá i zpracovávání a aktualizování informačních a propagačních materiálů, které jsou distribuovány nejen poradci EURES, ale také pracovníky ÚP ČR a partnerských institucí. V roce 2013 byly zpracovány a aktualizovány publikace o práci v zahraničí s názvem *Bud'te opatrní při hledání práce v zahraničí*, informační karty o životních a pracovních podmínkách v České republice a dalších evropských zemích. K marketingové strategii s hlavním cílem informovat veřejnost o síti EURES patřila aktivní spolupráce s novinami MPSV Práce a sociální politika, kde se každý měsíc publikoval článek o aktivitách sítě EURES. Na národním portálu EURES www.eures.cz zájemci naleznou informace o životních a pracovních podmínkách v evropských zemích, databázi volných pracovních míst, přehled aktuálních náborů a plánovaných akcí, vzory životopisů, informace pro zaměstnavatele a kontakty na poradce EURES v České republice.

6.3 Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce (dále jen VPP) jako časově omezené pracovní příležitosti slouží zejména k aktivaci a získání či zachování pracovních návyků u té skupiny uchazečů o zaměstnání, kde z důvodu příslušnosti k rizikové skupině je předpoklad vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a ztráty kompetencí rozhodných k získání a udržení zaměstnání. V roce 2013 došlo k plošnému navýšení maximální možné výše poskytovaných příspěvků, zejména u nejrizikovějších skupin uchazečů o zaměstnání. Rovněž došlo k modifikaci poskytování příspěvků tak, aby

zaměstnavatelé byli více motivováni k uzavírání zkrácených pracovních úvazků, resp. k zaměstnání dvou uchazečů o zaměstnání na jednom pracovním místě. Důvodem k tomuto kroku je jednak snaha o poskytnutí podpory co nejširšímu okruhu problémově umístitelných uchazečů o zaměstnání, tak i snaha optimalizovat podporu i pro ty uchazeče o zaměstnání, kteří z různých důvodů nejsou schopni vykonávat pracovní činnost na plný úvazek.

Během roku 2013 bylo vytvořeno celkem 21 206 míst na VPP (z toho 5 132 v rámci národních prostředků a 16 074 v rámci ESF) a na nich umístěno 21 839 uchazečů o zaměstnání, což je o 9 006 více, než za stejné období předchozího roku.

6.4 Společensky účelná pracovní místa

Společensky účelná pracovní místa (dále jen SÚPM) jsou pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s ÚP ČR a obsazuje je uchazeči o zaměstnání. Tato pracovní místa mají umožnit trvalé nebo dlouhodobější zaměstnání uchazečům o zaměstnání, kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Tímto nástrojem jsou podporována též pracovní místa zřízená uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (dále jen SÚPM-SVČ).

V roce 2013 ÚP ČR přispěl na zřízení nebo vyhrazení 22 063 SÚPM, včetně SÚPM-SVČ (z toho 8 858 v rámci národních prostředků a 13 205 v rámci prostředků ESF), a na tato místa umístil 21 716 uchazečů o zaměstnání, což je o 10 336 více než v roce 2012.

Příspěvek na vybavení pracovního místa byl poskytnut 2 303 uchazečům o zaměstnání. ÚP ČR klade velký důraz na kvalitní posouzení předložených podnikatelských záměrů uchazečů o zaměstnání. Jsou podporovány takové podnikatelské záměry, které jsou perspektivní, s vysokou mírou podnikatelského úspěchu. Uchazečům o zaměstnání, kteří mají zájem o pracovní uplatnění formou samostatné výdělečné činnosti, je poskytována intenzivní poradenská pomoc prostřednictvím jak interních, tak i externích zdrojů. Příjemci příspěvku na SÚPM-SVČ mohou dále získat překlenovací příspěvek, celkem bylo tímto příspěvkem za sledované období podpořeno 270 osob.

6.5 Chráněná pracovní místa

V průběhu tohoto období 2013 bylo finančně podpořeno zřízení celkem 706 nových pracovních míst, na která bylo umístěno od počátku roku 768 osob se zdravotním postižením (dále jen OZP). V těchto počtech jsou zahrnuta i místa pro OZP, které se rozhodnou vykonávat samostatnou výdělečnou činnost.

Dále bylo vymezeno 8 399 chráněných pracovních míst (dále jen CHPM). Vymezování CHPM bylo realizováno v souvislosti s novou právní úpravou, účinnou od 1. 7. 2012. Dle nové právní úpravy vzniká nárok na příspěvek podle § 78 zákona o zaměstnanosti zaměstnavatelům, kteří zaměstnávají zaměstnance se zdravotním postižením na CHPM. Účelem nové právní úpravy je zefektivnění podpory poskytované v rámci příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, tj. vyloučit z této podpory tzv. fiktivní zaměstnavatele, kteří svoji činnost realizují jen za účelem čerpání příspěvku.

6.6 Zkrácené pracovní úvazky

V souvislosti s vyhlášením sedmibodového Plánu řešení nezaměstnanosti pro rok 2013 probíhá na Úřadu práce ČR od března 2013 šetření o aktivitách jeho naplňování zaměřené na kratší pracovní úvazky a podporu mladých do 30 let. V rámci zkrácených pracovních úvazků bylo od 1. 3. 2013 zaměstnáno 2 363 osob. Pokud jde o podporu mladých lidí do 30 let, bylo v tomto období podpořeno 24 703 mladých do 30 let, z toho 10 808 v rámci rekvalifikací.

6.7 Méně využívané nástroje APZ

Méně využívanými nástroji aktivní politiky zaměstnanosti jsou příspěvek na zapracování, příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program a překlenovací příspěvek. Těmito nástroji bylo podpořeno 324 osob.

Nadále pokračovala podpora zaměstnavatelů v rámci systému investičních pobídek.

7. Regionální individuální projekty

Regionální individuální projekty (dále jen RIP) realizuje ÚP ČR na základě výzev Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost ESF (dále jen OP LZZ) vyhlašovaných MPSV ČR. Projekty jsou zaměřeny na komplexní řešení situace určité cílové skupiny uchazečů o zaměstnání na trhu práce v regionu při využití více nástrojů a opatření APZ s přihlédnutím k regionálním odlišnostem a dále na realizaci inovativních opatření zaměřených na podporu a zaměstnanosti mladých do 30 let a na podporu konkurenceschopnosti firem prostřednictvím vzdělávání zaměstnanců. K 31. 12. 2013 bylo celkem v realizaci ÚP ČR 104 RIP, realizovaných prostřednictvím krajských poboček ÚP ČR, zaměřených na specifické skupiny nezaměstnaných ohrožených dlouhodobou nezaměstnaností například z důvodu věku, zdravotního znevýhodnění, péče o dítě nebo závislou osobu nebo v důsledku hromadného propouštění, z čehož bylo 26 RIP v oblasti podpory 1.1 Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků, 1 RIP v oblasti podpory 1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků a 77 RIP v oblasti podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti.

7.1 Odborné praxe pro mladé do 30 let

V oblasti podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti realizuje ÚP ČR od 1. 7. 2013 do 31.8.2015 14 regionálních individuálních projektů pod souhrnným označením Odborné praxe pro mladé do 30 let. Celková alokace činí 1 034 000 tis. Kč s tím, že v 1 čtvrtletí 2014 dojde k určitému navýšení rozpočtů projektů. Tyto projekty poskytnou nezaměstnaným mladým do 30 let potřebnou praxi u zaměstnavatele za přítomnosti mentora. O projekt je velký zájem mezi uchazeči o zaměstnání i mezi zaměstnavateli a rovněž tato aktivita patří mezi priority EU v rámci programu Evropské komise „Záruky pro mladé“. K 31. 12. 2013 již projevilo zájem o vstup do projektu 3 875 mladých uchazečů o zaměstnání a 3 627 firem nabídlo ÚP ČR 5 209 pracovních míst pro výkon praxe.

7.2 „Vzdělávejte se pro růst! – regiony“ a „Vzdělávejte se pro růst! – regiony II“

V oblasti podpory 1.1 OP LZZ - Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků jsou ÚP ČR realizovány od 1. 7. 2012 do 31. 5. 2014 regionálně zaměřené individuální projekty pod souhrnným označením „Vzdělávejte se pro růst! – regiony“, na které pro značný zájem zaměstnavatelů navazují od 1. 7. 2013 do 30. 6. 2015 projekty „Vzdělávejte se pro růst! – regiony II“. Cílem celkem 26 RIP s celkovou alokací 1 200 000 tis. Kč je podpořit vzdělávání zaměstnanců ve firmách s předpokladem hospodářského růstu. Zaměstnavatelé v rámci projektu mohou obdržet finanční příspěvek na zvyšování či prohlubování kvalifikace svých zaměstnanců a náhradu mzdy po dobu jejich účasti na vzdělávání. Ve schválených žádostech v rámci projektu „Vzdělávejte se pro růst! – regiony“ k 31. 12. 2013 zaměstnavatelé požadovali celkem 565 500 tis. Kč, v podepsaných dohodách bylo zazávkováno více než 516 000 tis. Kč a v roce 2013 bylo vyčerpáno 305 578 tis. Kč. Počet přijatých žádostí byl 3 946, počet schválených žádostí byl 2 748 a podpořeno bylo 25 621 zaměstnanců. Ve schválených žádostech v rámci projektu „Vzdělávejte se pro růst! – regiony II“ k 31. 12. 2013 zaměstnavatelé požadovali celkem 281 500 tis. Kč, v podepsaných dohodách bylo zazávkováno více než 116 000 tis. Kč a vyčerpáno bylo v roce 2013 16 706 tis. Kč. Počet přijatých žádostí byl 3 064, počet schválených žádostí byl 1 395 a podpořeno bylo 4 461 zaměstnanců.

8. Národní individuální projekty

Národní Individuální projekty (dále jen NIP) a Systémové individuální projekty (SIP) realizuje ÚP ČR jako partner s finančním příspěvkem. Příjemcem těchto projektů dle implementační struktury je MPSV. Prostřednictvím NIP jsou financovány standardní nástroje APZ, zejména SÚPM, VPP, rekvalifikace a poradenské činnosti pro uchazeče o zaměstnání a zájemce o zaměstnání evidované na ÚP ČR.

V roce 2013 bylo realizováno 5 projektů typu NIP (3 v oblasti podpory 2.1 OP LZZ zaměřené na posílení aktivní politiky zaměstnanosti a 1 v oblasti podpory 1.1 OP LZZ

zaměřené na podporu adaptability) a 3 projekty typu SIP (v oblasti modernizace služeb zaměstnanosti).

8.1 Vzdělávejte se pro růst! – pracovní příležitosti

Projekt realizován od 1. 1. 2012 do 30. 6. 2015. Cílem projektu je působit proti dlouhodobé nezaměstnanosti prostřednictvím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v podobě veřejně prospěšných prací (VPP) a vyhrazených společensky účelných pracovních míst (SÚPM). Rozpočet projektu je po navýšení 4 542 971 tis. Kč, čerpání finančních prostředků v roce 2013 činilo 2 013 590 tis. Kč.

8.2 Vzdělávejte se pro růst! – rekvalifikace

Projekt je zaměřen na realizaci poradenských činností a rekvalifikací pro uchazeče a zájemce o zaměstnání evidované na ÚP ČR a je realizován od 1. 7. 2011 do 30. 6. 2014. Prostřednictvím poradenských programů jsou podpořené osoby aktivizovány ve snaze zvýšit jejich motivaci k hledání a nalezení zaměstnání. Rekvalifikace jsou zaměřeny zejména na získání odborných znalostí a kompetencí vyžadovaných na trhu práce s cílem připravit podpořené osoby pro konkrétní profesi nebo přiblížit jejich kvalifikaci požadovaným nebo očekávaným potřebám trhu práce a tím zvýšit i jejich celkovou šanci uspět na trhu práce. Rozpočet projektu činí 254 743 tis. Kč. Čerpání finančních prostředků v roce 2013 činilo 90 135 tis. Kč.

8.3 Vzdělávání a dovednosti pro trh práce

Projekt zaměřený na poradenské činnosti a rekvalifikace bez omezení na CZ NACE. V široké míře jsou podporovány i zvolené rekvalifikace (realizované podle ustanovení § 109a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti), kde má uchazeč o zaměstnání větší prostor si vybrat rekvalifikaci podle vlastních potřeb. Rozpočet projektu činí 850 187 tis. Kč. Čerpání finančních prostředků v roce 2013 činilo 44 849 tis. Kč.

8.4 Vzdělávejte se pro růst! – adaptabilita

V NIP „Vzdělávejte se pro růst!“ - adaptabilita, který podobně jako jeho regionální varianty podporuje konkurenceschopnost firem prostřednictvím zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců, bylo k 31. 12. 2013 podpořeno 5 667 žádostí v objemu

692,5 mil. Kč a do vzdělávání bylo zapojeno 24 368 zaměstnanců. Celkový rozpočet projektu činí 850 000 tis. Kč. Čerpání finančních prostředků v roce 2013 činilo 353 599 tis. Kč.

8.5 Vzdělávejte se pro stabilitu

Cílem projektu je podpora udržení pracovních míst v podnicích, které se v důsledku hospodářské recese přechodně ocitly v obtížné situaci, a jednak zvyšování kompetencí a odborných znalostí zaměstnanců ohrožených ztrátou zaměstnání. Rozpočet projektu je 150 000 tis. Kč, čerpání finančních prostředků v roce 2013 činilo 14 849 tis. Kč.

9. Systémové individuální projekty

9.1 Metodika individuální a komplexní práce s klienty ÚP ČR – MIKOP

Projekt je realizován od 1. 1. 2013 do 30. 6. 2015. Cílem projektu je standardizace postupů Úřadu práce ČR v oblasti zaměstnanosti a zkvalitnění služeb poskytovaných klientům ÚP ČR. V roce 2013 byla provedena analýza aktuálního stavu procesů a činností na úseku zaměstnanosti a postupně je vytvářena metodika individuální a komplexní práce s klientem, která bude v roce 2014 testována a zaváděna do praxe prostřednictvím řídicích aktů generálního ředitelství. V rámci projektu byl ÚP ČR personálně posílen o 253 zaměstnanců. Rozpočet projektu je 327 000 tis. Kč, čerpání finančních prostředků k 31. 12. 2013 činilo 93 864 tis. Kč.

9.2 Systém efektivního řízení lidských zdrojů Úřadu práce ČR

Hlavním cílem projektu, jehož realizace byla zahájena v květnu 2013, je nastavit systém efektivního řízení lidských zdrojů a zlepšit stávající způsob vzdělávání pracovníků veřejných služeb zaměstnanosti. Projekt podpoří systémový přístup v oblasti řízení lidských zdrojů na ÚP ČR. Realizace projektu se zaměří na optimalizaci personálních procesů a vytvoření systému řízení lidských zdrojů, který zabezpečí eliminaci již zastaralých či nevyhovujících personálních činností. Kromě personálních procesů bude provedena optimalizace i dalších vybraných klíčových

procesů ÚP ČR, pro které se stanoví výkonová kritéria. Kromě nastavení systému vzdělávání potřebného pro efektivní řízení lidských zdrojů se projekt bude věnovat revizi a následně aktualizaci typových pozic a definování kvalifikačních předpokladů pro zaměstnance v jednotlivých agendách. Rozpočet projektu je 45 699 tis. Kč, čerpání finančních prostředků za rok 2013 činilo 950 tis. Kč.

9.3 Call centrum Úřadu práce ČR

Cílem projektu je rozšíření a zkvalitnění poskytovaných služeb call centra v návaznosti na změny související se sociální reformou předchozí vlády, novelou zákona o zaměstnanosti, vznikem Úřadu práce ČR ke dni 1. 4. 2011 (zákonem č. 73/2011, Sb.), převedením nových sociálních agend na ÚP ČR (dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči). Rozpočet projektu je 48 494 tis. Kč, čerpání finančních prostředků za rok 2013 činilo 14 000 tis. Kč.

10. Nepojistné sociální dávky

Od ledna 2012 se všechny nepojistné sociální dávky, včetně podpory v nezaměstnanosti, vplácejí na jednom místě, a to na ÚP ČR, který od obcí přebral výplatu dávek hmotné nouze, příspěvku na péči a výplatu dávek osobám se zdravotním postižením. Přehled o počtu a objemu vyplacených nepojistných sociálních dávek, včetně dávek pomoci v hmotné nouzi je uveden v příloze č. 6.

10.1 Státní sociální podpora a druhy dávek SSP

Systém státní sociální podpory (dále jen SSP) je upraven zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o SSP). Systém SSP chápe rodinu jako soužití rodičů a nezaopatřených dětí ve společné domácnosti. V závislosti na příjmu rodiny jsou poskytovány přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, porodné. Bez ohledu na příjem rodiny se poskytují rodičovský příspěvek a pohřebné.

10.1.1 Přídavek na dítě

Přídavek na dítě je základní dlouhodobou dávkou poskytovanou rodinám s dětmi, která pomáhá krýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí. Při poskytování dávky je testován příjem rodiny v předchozím kalendářním roce, jenž nesmí překročit 2,4 násobek životního minima rodiny. Za příjem se považuje i rodičovský příspěvek.

10.1.2 Příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení přispívá na krytí nákladů na bydlení rodinám či jednotlivcům s nízkými příjmy. Poskytování příspěvku podléhá testování příjmů rodiny za kalendářní čtvrtletí. Nárok na dávku vznikne, pokud náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (na území hl. m. Prahy 0,35), nebo pokud součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (0,35) není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení. Za příjem se považují i přídavek na dítě a rodičovský příspěvek.

10.1.3 Rodičovský příspěvek

Na rodičovský příspěvek má rodič nárok, jestliže po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o nejmladší dítě v rodině a žadatel o dávku i nejmladší dítě v rodině splňují podmínku trvalého pobytu a bydliště na území ČR. Podle výše denního vyměřovacího základu ke dni narození dítěte může rodič volit výši a tím i délku čerpání rodičovského příspěvku. Při poskytování této dávky není testován příjem rodiny ani výdělečná činnost pečujícího rodiče. Celková výše rodičovského příspěvku činí 220 000 Kč.

10.1.4 Porodné

Porodné je dávka, kterou se jednorázově přispívá na náklady související s narozením prvního dítěte. Nárok na porodné má ode dne převzetí dítěte do trvalé péče nahrazující péči rodičů také osoba, která převzala dítě do takové péče do 1 roku jeho věku, pokud toto dítě bylo prvním dítětem této osoby. Při poskytnutí dávky je testován příjem rodiny v předchozím kalendářním čtvrtletí, který nesmí překročit

2,4 násobek životního minima rodiny. Za příjem se považuje rodičovský příspěvek i přídavek na dítě.

10.1.5 Pohřebné

Touto dávkou se přispívá na náklady spojené s vypravením pohřbu nezaopatřeného dítěte nebo rodiče nezaopatřeného dítěte. Příjem rodiny se netestuje.

10.2 Dávky pěstounské péče

Ke dni 1. 1. 2013 zanikl nárok na dávky pěstounské péče dle zákona o SSP. Od tohoto data se dávky pěstounské péče řídí zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

10.2.1 Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče. Nárok je zachován i po dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do dvacátého šestého roku jeho věku, jde-li o nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující.

10.2.2 Odměna pěstouna

Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující a osoba v evidenci (osoba pečující i po dosažení zletilosti dítěte, pokud má dítě nárok na *příspěvek na úhradu potřeb dítěte*). Pokud jsou oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich.

10.2.3 Příspěvek při převzetí dítěte

Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má osoba pečující, která převzala dítě do pěstounské péče.

10.2.4 Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

Na příspěvek má nárok osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti, včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají osobě pečující nárok na odměnu pěstouna. Výše

příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Součet těchto příspěvků poskytnutých osobě pečující v období posledních deseti kalendářních let před dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč. Podmínkou je, že osoba pečující nesmí motorové vozidlo používat k výdělečné činnosti.

10.2.5 Příspěvek při ukončení pěstounské péče

Nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči (osoby pečující i osoby v evidenci), a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Výše jednorázového příspěvku činí 25 000 Kč a každé osobě náleží jen jednou.

10.2.6 Státní příspěvek na výkon pěstounské péče – účelový transfer

Nárok na státní příspěvek na výkon pěstounské péče (dále jen SPVPP), podle § 47d zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZSPOD), má obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě vydání správního rozhodnutí o úpravě práv a povinností při výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 2 ZSPOD nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad, nebo pověřená osoba, která uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče podle § 47b ZSPOD. Tento státní příspěvek je určen na pokrytí nákladů vynakládaných na zajišťování pomoci osobám pečujícím, osobám v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí. Přehled o počtu a objemu vyplacených příspěvcích je uveden v příloze č. 7.

10.3 Systém dávek pomoci v hmotné nouzi

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní obživy, bydlení a mimořádnými událostmi. Napomáhá řešení některých nepříznivých nárazových životních situací, stanovuje, že každá osoba má nárok na poskytnutí základních informací, které vedou nejenom k řešení její současné situace, ale i k předcházení vzniku hmotné nouze. Nedílnou součástí pomoci v hmotné nouzi je sociální práce s klienty. V oblasti pomoci v hmotné nouzi plní v rámci sociální práce některé úkoly

rovněž pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady.

10.3.1 Dávky a jejich výplata

Dávkami, kterými se řeší pomoc v hmotné nouzi, jsou příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. V rámci mimořádné okamžité pomoci bylo v roce 2013 vyplaceno nejvíce dávek na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, postižení vážnou mimořádnou událostí a na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby v důsledku povodní v červnu 2013.

10.3.2 Sociální šetření za rok 2013

Sociální šetření u dávek pomoci v hmotné nouzi je nástrojem pro ověření plnění podmínek nároku na dávky a samozřejmě také nástrojem pro depistáž jiných okolností, které mohou determinovat sociální situaci klientů ÚP ČR. V oblasti dávek pomoci v hmotné nouzi se sociální šetření provádějí výběrově dle specifických podmínek případu. V důsledku velkého nárůstu dávky doplatku na bydlení, zvláště v případech tzv. jiné formy bydlení, byla vydána Normativní instrukce č. 16/2013 „Realizace sociálního šetření (doplatek na bydlení) – hodnocení zvláštního zřetele“. Tato instrukce sjednocuje postup v oblasti zhodnocení institutu zvláštního zřetele a to prostřednictvím sociálního šetření. Jedná se o případy osob, které užívají nestandardní formu bydlení a to především v ubytovně. Sociální šetření prováděná v roce 2013 byla prováděna v omezené míře, která reflektuje kritický nedostatek pracovníků v této oblasti. Počet provedených sociálních šetření je uveden v příloze č. 8.

10.4 Příspěvek na péči, dávky pro osoby se zdravotním postižením a průkaz pro osoby se zdravotním postižením

10.4.1 Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních

životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. V roce 2013 bylo na příspěvek na péči prostřednictvím ÚP ČR poskytnuto celkem 19 588 778 tis. Kč.

10.4.2 Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu je opakující se nároková dávka, přiznávaná při splnění zákonných podmínek. Výše této dávky „Příspěvek na mobilitu“ činí 400 Kč měsíčně. Výdaje na tuto dávku v roce 2013 činily 1 116 734 tis. Kč.

10.4.3 Příspěvek na zvláštní pomůcku

Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, která splní zákonem stanovené podmínky. Výdaje na tuto dávku činily 795 328 tis. Kč. V této částce jsou zahrnuty i výdaje na dávky rozhodované ještě podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

10.4.4 Průkaz osoby se zdravotním postižením

Průkaz osoby se zdravotním postižením (dále jen průkaz OZP) nahrazuje průkazy mimořádných výhod osvědčujících stupeň zanikajícího institutu „mimořádné výhody“. Existující papírové kartičky TP, ZTP a ZTP/P budou do roku 2015 nahrazeny průkazem OZP, který zažité zkratky přebírá.

Průkaz OZP byl vydáván jako součást karty sociálních systémů. Dne 1. 11. 2013 vešel v účinnost zákon č. 313/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Od tohoto data již ÚP ČR průkaz OZP nevydává v podobě sKarty. SKarty jsou nahrazovány novými průkazy OZP a 30. 4. 2014 nastane jejich definitivní zrušení. Uvedený zákon zároveň zavedl novou podobu průkazů OZP.

11. Karta sociálních systémů

Zákon o zrušení karty sociálních systémů vyšel ve Sbírce zákonů pod č. 306/2013 Sb., v částce č. 117, dne 2. 10. 2013 a nabyl účinnosti dnem 1. 11. 2013.

Do konce roku 2013 bylo předáno klientům 252 154 základních sKaret, 3 889 karet bylo odmítnuto. Speciálních sKaret s funkcí průkazu OZP bylo předáno 25 395,

odmítnuto bylo 181 karet. Počet výplat na sKartu dosáhl 3 326 tis. a přes nebo na technický účet sKarty se do konce roku 2013 vyplatilo 17 519 574 tis. Kč.

12. Inspekce poskytování sociálních služeb

K 31. 12. 2013 bylo v České republice 5547 sociálních služeb, které podléhají inspekci. V plánu inspekční činnosti na rok 2013 byly uvedeny kontroly u 340 služeb. V roce 2013 bylo celkem realizováno inspektory ÚP ČR 347 inspekcí. Celkově bylo v roce 2013 zkontrolováno 6,2 % registrovaných sociálních služeb.

13. Seznam použitých zkratk

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
DnB	Doplatek na bydlení
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EURES	Evropské služby zaměstnanosti
EUROSTAT	Statistický úřad Evropského společenství
GP	Grantový projekt
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství ÚP ČR
HK ČR	Hospodářská komora ČR
HMN	Hmotná nouze
CHPM	Chráněné pracovní místo
IAP	Individuální akční plán
IPS	Informačně poradenské středisko
JVM	Jednotné výplatní místo
KZAM/CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
MIKOP	Metodika individuální a komplexní práce s klienty ÚP ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
NIP	Národní individuální projekt
NNV	Nárok z nespotřebovaných výdajů
OKEČ/NACE	Odvětвовá klasifikace ekonomických činností
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OZP	Osoba se zdravotním postižením
PnŽ	Příspěvek na živobytí
PvN	Podpora v nezaměstnanosti
RIP	Regionální individuální projekt
SIP	Systémový individuální projekt/systém investičních pobídek
SPVPP	Státní příspěvek na výkon pěstounské péče
SPZ	Státní politika zaměstnanosti
SSP	Státní sociální podpora
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
SVČ	Samostatně výdělečná činnost
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VPM	Volné pracovní místo
VPP	Veřejně prospěšné práce
ZSPOD	Zákon o sociálně právní ochraně dětí